

Nicolae Andrei

**DICTIONAR
DE PARONIME
AL
LIMBII ROMÂNE**

CORINT

Abrevieri

<i>adj.</i>	adjectiv
<i>adv.</i>	adverb
<i>arg.</i>	argotic
<i>arh.</i>	termen arhaic, arhaism
<i>d.H.</i>	după Hristos
<i>f.</i>	feminin
<i>fam.</i>	familiar
<i>fig.</i>	figurat
<i>interj.</i>	interjecție
<i>î.H.</i>	înainte de Hristos
<i>înv.</i>	învechit
<i>livr.</i>	livresc
<i>m.</i>	masculin
<i>n.</i>	neutru
<i>num.</i>	numeral
<i>peior.</i>	peiorativ
<i>pl.</i>	plural
<i>pop.</i>	popular
<i>pron.</i>	pronume
<i>reg.</i>	regionalism
<i>s.</i>	substantiv
<i>s.f.</i>	substantiv feminin
<i>sg.</i>	singular
<i>s.m.</i>	substantiv masculin
<i>s.n.</i>	substantiv neutru
<i>vb.</i>	verb

A

ABACA – ABACĂ

ABACA *s.f.* Bananier din Filipine, cu fibre textile; cânepă de Manila.

ABACĂ *s.f.* Partea superioară a capitelului unei coloane, care susține arhitrava.

ABATESĂ – ABATIZĂ

ABATESĂ *s.f.* Maică superioară a unei abații.

ABATIZĂ *s.f.* Baraj realizat din copaci, culcați cu vârful spre inamic.

ABAXIAL – ADAXIAL

ABAXIAL *adj.* Care se află pe partea laterală externă și opusă axei vegetale (despre o floare).

ADAXIAL *adj.* **1.** Care este orientat spre axă (despre un organ vegetal). **2.** Aflat în partea internă a unui organ vegetal în raport cu axa.

ABCEDE – ACCEDE

ABCEDE *vb.* A se transforma în abces.

ACCEDE *vb.* A avea succes, a-i fi drumul deschis.

ABDUCTOR – ADUCTOR

ABDUCTOR *adj.* Care îndepărtează un membru de axul median al corpului (despre un mușchi).

ADUCTOR *adj.* Care apropie un membru de axul median al corpului (despre un mușchi).

ABDUȚIE – ADUȚIE – OBDUȚIE

ABDUȚIE *s.f.* Mișcare efectuată de un mușchi abductor.

ADUCȚIE *s.f.* **1.** Construcție hidrotehnică, destinată transportării unui fluid de la punctul de captare până la cel de folosire. **2.** Mișcare efectuată de un mușchi aductor.
OBDUCTIE *s.f.* Încălecarea a unei plăci terestre suboceanice peste o altă placă.

ABIENT – AMBIENT

ABIENT *adj.* Care face tranziție spre ceva.

AMBIENT *s.n., adj.* **1. s.n.** Mediu înconjurător, ambianță. **2. adj.** Care înconjoară de jur împrejur un organ vegetal.

ABILITATE – AGILITATE

ABILITATE *s.f.* Îndemânare, iscusință, pricepere.

AGILITATE *s.f.* Ușurință în mișcări; suplețe, sprinteneală, vioiciune.

ABJUDECA – ADJUDECA

ABJUDECA *vb.* A anula un titlu, un drept etc. printr-o sentință judecătorească.

ADJUDECA *vb.* A atribui prin hotărâre judecătorească un bun, scos la licitație, persoanei care oferă prețul cel mai mare.

ABJUDECARE – ADJUDECARE

ABJUDECARE *s.f.* Acțiunea de a abjudeca și rezultatul ei.

ADJUDECARE *s.f.* Acțiunea de a adjudeca și rezultatul ei.

ABJUDECAT – ADJUDECAT

ABJUDECAT *adj.* Care a fost anulat, suspendat printr-o sentință judecătorească.

ADJUDECAT *adj.* Care a fost atribuit, în cadrul unei licitații, celui care a oferit prețul cel mai mare.

ABJURA – ADJURA

ABJURA *vb.* A renege public o credință religioasă, o doctrină.

ADJURA *vb.* A se ruga fierbinte, a implora.

ABJURARE – ADJURARE

ABJURARE *s.f.* Acțiunea de a abjura și rezultatul ei.

ADJURARE *s.f.* Acțiunea de a adjura și rezultatul ei.

ABLAȚIE – OBLAȚIE

ABLAȚIE *s.f.* Ablațiune.

OBLAȚIE *s.f.* Jertfă adusă unei divinități; ofrandă, dar.

ABLAȚIUNE – ABLUȚIUNE

ABLAȚIUNE *s.f.* **1.** Extirparea unui organ, membru sau țesut patologic. **2.** Transportare prin acțiunea apei, a vântului sau a ghețarilor a materialului rezultat prin dezagregarea rocilor. **3.** Fenomen fizic în urma căruia un meteorit, un satelit etc., străbătând atmosfera, pierde din substanță datorită încălzirii sale până la incandescentă.

ABLUȚIUNE *s.f.* **1.** Spălare rituală a corpului, prescrisă de unele religii orientale, pentru purificare. **2.** Eroziune exercitată de curenții marini de adâncime în rocile de pe fundul bazinelor marine și oceanice.

ABNORM – ENORM

ABNORM *adj.* Anormal, neobișnuit.

ENORM *adj.* Imens, colossal.

ABORAL – ADORAL

ABORAL *adj.* Care este opus, care este îndepărtat față de gură.

ADORAL *adj.* Care se află situat lângă gură.

ABRUTIZANT – ABRUTIZAT

ABRUTIZANT *adj.* Care abrutizează.

ABRUTIZAT *adj.* Care și-a pierdut însușirile morale, specific umane; insensibil, brutal.

ABSCONS – ASCUNS

ABSCONS *adj.* Greu de înțeles, abstrus, tainic, (voit) obscur.

ASCUNS *adj.* Pitit, dosit; care nu-și dezvăluie gândurile, intențiile, faptele.

ABSENT – ABSINT

ABSENT *adj.* Care lipsește, care nu este de față.

ABSINT *s.n.* Băutură alcoolică tare, de culoare verde, cu gust amar, preparată din uleiuri eterice extrase din plante aromatice.

ABSENTEISM – ABSINTISM

ABSENTEISM *s.n.* Absență îndelungată a deținătorului unei proprietăți funciare, pe care o exploatează printr-un intermediar.

ABSINTISM *s.n.* Intoxicație acută cu absint, caracterizată prin tulburări motorii și psihice.

ABSIDAL – APSIDAL

ABSIDAL *adj.* Referitor la absidă, care ține de absidă; absidial.

APSIDAL *adj.* Care se referă la absidă.

ABSIDĂ – APSIDĂ

ABSIDĂ *s.f.* Nișă semicirculară sau poligonală care închide naosul (nava) unei bazilici romane.

APSIDĂ *s.f.* Fiecare dintre cele două puncte extreme ale axei mari a orbitei eliptice descrise de un corp ceresc în jurul altuia.

ABSORBANT – ADSORBANT

ABSORBANT *adj., s.n.* **1.** (Substanță) care absoarbe gaze sau lichide. **2.** (Substanță) care reține o parte din particulele sau din energia radiată de o sursă.

ADSORBANT *s.n.* Corp pe suprafața căruia se fixează o substanță prin adsorbție.

ABSORBI – ADSORBI

ABSORBI *vb.* **1.** A încorpora, a înghiți o substanță. **2.** A reține o parte din particulele sau din energia radiantă care cade pe un corp.

ADSORBI *vb.* A produce o adsorbție.

ABSORBIRE – ADSORBIRE

ABSORBIRE *s.f.* Acțiunea de a absorbi și rezultatul ei; adsorbție.

ADSORBIRE *s.f.* Acțiunea de a adsorbi și rezultatul ei; adsorbție.

ABSORBȚIE – ADSORBȚIE

ABSORBȚIE *s.f.* **1.** Încorporare prin difuziune a unui fluid din afară în masa unui corp solid sau lichid. **2.** Proces de pătrundere a apei, a substanțelor minerale și organice, precum și a gazelor în celulele organismului.

ADSORBȚIE *s.f.* Fixare și acumulare a moleculelor unui gaz sau ale unui lichid pe suprafața unui corp solid.

ACADIA – ARCADIA

ACADIA Vechea denumire a provinciei canadiene Noua Scoție.

ARCADIA Provincie a Greciei antice, situată în centrul Peloponezului.

ACADIAN – ARCADIAN

ACADIAN *s.n., adj.* **1. s.n.** Epoca mijlocie a cambrianului. **2. adj.** Care aparține acestei epoci geologice.

ARCADIAN *s.m., adj.* **1. s.m.** Locuitor al Arcadiei, regiune situată în centrul Peloponezului. **2. adj.** Care aparține Arcadiei, al Arcadiei.

ACAPARANT – ACAPARAT

ACAPARANT *adj., s.m.* (Persoană) care acaparează; acaparator.

ACAPARAT *adj.* Care a fost luat în stăpânire în mod silnic.

ACARINATE – ACRANIATE

ACARINATE *s.f. pl.* Păsări alergătoare, lipsite de carena sternală.

ACRANIATE *s.n. pl.* Subîncrengătură de animale cordate primitive, lipsite de craniu, cu tubul neural nediferențiat.

ACATALECTIC – ACATALEPTIC

ACATALECTIC *adj., s.n.* (Vers antic) cu unitățile metrice complete.

ACATALEPTIC *adj.* **1.** Care se referă la deficiența intelctului. **2.** Relativ la nesiguranța în punerea diagnosticului.

ACAUZAL – ACAZUAL

ACAUZAL *adj.* Lipsit de o cauză.

ACAZUAL *adj.* Care nu arată cazul gramatical.

ACCENTUAL – ACCENTUAT

ACCENTUAL *adj.* Referitor la accent.

ACCENTUAT *adj.* **1.** Care poartă accent. **2.** Care este scos în relief, reliefat. **3.** Intensificat.

ACCEPTANT – ACCEPTAT

ACCEPTANT *adj., s.m.* (Parte) care acceptă oferta de a încheia un contract.

ACCEPTAT *adj.* Care a fost admis, care a fost aprobat.

ACCIDENTAL – ACCIDENTAT

ACCIDENTAL *adj.* Care apare întâmplător; incidental.

ACCIDENTAT *adj.* **1.** Care a suferit un accident. **2.** Care prezintă neregularități (despre un teren).

ACCIDENTE – ACCIDENȚE

ACCIDENTE *s.n. pl.* **1.** Întâmplări neprevăzute care aduc nenorociri. **2.** Ridicăturile sau adânciturile unui teren.

ACCIDENȚE *s.f. pl.* Lucrări tipografice mărunte și variate (afișe, invitații, programe).

ACCRA – ACRA

ACCRA Capitala Ghanei.

ACRA **1.** Una dintre colinele pe care a fost construit Ierusalimul. **2.** Vechea Ptolemaidă cucerită de cruciați în anul 1191, azi, port în Israel.

ACETAL – ACETAT

ACETAL *s.m.* Compus organic care provine din reacția dintre o aldehydă și un alcool.

ACETAT *s.m.* Sare sau ester al acidului acetic.

ACHEILIE – ACHILIE

ACHEILIE *s.f.* Absența congenitală a buzelor.

ACHILIE *s.f.* Absența pepsinei și a acidului clorhidric din sucul gastric.

ACICOL – ACICUL

ACICOL *adj.* Care se dezvoltă pe frunzele aciculare ale coniferelor (despre un microorganism).

ACICUL *s.m.* **1.** Formație rigidă în formă de spin, prezentă la unele plante. **2.** Fir de păr sub forma unui ghimpe, prezent la unii viermi.

ACICULAR – ACICULAT

ACICULAR *adj.* În formă de ac.

ACICULAT *adj.* Prevăzut cu spini mici (despre frunze).

ACIDAVA – ARCIDAVA

ACIDAVA Așezare în Dacia romană, situată între Romula și Rusidava.

ARCIDAVA Localitate în Dacia romană, situată pe drumul Lederata-Tibiscum.

ACMEE – ACNEE

ACMEE *s.f.* **1.** Punctul culminant al unei stări morbide. **2.** Apogeu, punct culminant.

ACNEE *s.f.* Boală de piele caracterizată prin apariția unor coșuri sau puncte negre, mai ales pe față.

ACOLIT – ACONIT

ACOLIT *s.m.* **1.** Divinitate secundară care însoțește o divinitate principală. **2.** Ajutor al preotului în cultul catolic. **3.** Cel care ajută pe cineva într-o acțiune; părtaș al cuiva la uneltiri sau la acțiuni criminale.

ACONIT *s.m.* Plantă din familia ranunculaceelor, cu flori albastre și cu frunzele de un verde închis, care crește prin pădurile din regiunile de munte; omag (*Aconitum*).

ACOMODANT – ACOMODAT – COMODAT

ACOMODANT *adj.* Care acomodează; conciliant; amabil.

ACOMODAT *adj.* Familiarizat, deprins, dedat, obișnuit.

COMODAT *s.n.* Împrumut de folosință.

ACORD – ACORT

ACORD *s.n.* Comunitate de vederi asupra unui punct determinant într-o înțelegere; convenție, consens, asentiment.

ACORT *adj.* Simpatice, amabil, binevoitor, îndatoritor.

ACORDANT – ACORDAT

ACORDANT *s.m.* Persoană care execută lucrări în acord.

ACORDAT *adj.* **1.** Corelat cu alt cuvânt la care se raportează. **2.** Care are tonurile în consonanță.

ACREDITA – CREDITA

ACREDITA *vb.* **1.** A împuternici o persoană cu drepturi de reprezentant diplomatic. **2.** A crea, a pune la dispoziția cuiva un acreditiv. **3.** A face ca un fapt neconfirmat să apară demn de crezare, acceptabil, verosimil.

CREDITA *vb.* **1.** A acorda sau a deschide cuiva un credit. **2.** A face o înregistrare în creditul unui cont.

ACREDITANT – ACREDITAT

ACREDITANT *adj., s.n.* (Stat) care acreditează un diplomat.

ACREDITAT *adj.* Împuternicit ca reprezentant diplomatic.

ACREDITARE – CREDITARE

ACREDITARE *s.f.* Acțiunea de a acredita și rezultatul ei.

CREDITARE *s.f.* Acțiunea de a credita și rezultatul ei.

ACRESCENT – CRESCENT

ACRESCENT *adj.* Care continuă să crească și după înflorire (despre flori).

CRESCENT *adj.* Care este în creștere (despre frunze).

ACRIBIE – ACRIVIE

ACRIBIE *s.f.* Exactitate scrupuloasă, rigurozitate în cercetarea științifică.

ACRIVIE *s.f.* Observarea exactă a canoanelor ecleziastice (înv.).

ACRIBOLOGIE – ACRIDOLOGIE

ACRIBOLOGIE *s.f.* **1.** Precizie în alegerea cuvintelor. **2.** Studiul preciziei maxime în cercetarea științifică.

ACRIDOLOGIE *s.f.* Parte a entomologiei care studiază lăcustele.

ACRIȘ – AGRIȘ

ACRIȘ *s.n.* **1.** Plantă erbacee din familia poligonaceelor, cu frunze acrișoare, prezentând proprietăți antiscorbutice; măcriș (*Rumex acetosa*). **2.** Zer înăcrit; jintită (reg.).

AGRIȘ *s.m.* Arbust care crește în zonele muntoase, cu ramuri spinoase și cu fructe comestibile (*Ribes uva-crispa*).

ACROAMATIC – ACROMATIC

ACROAMATIC *adj.* **1.** Care a fost transmis pe cale orală. **2.** Care este rezervat inițiaților; secret.

ACROMATIC *adj.* **1.** Care nu se colorează cu diferiți coloranți. **2.** Care nu descompune razele de lumină în culorile lor componente.

ACROMIC – ACRONIC

ACROMIC *adj.* Fără culoare.

ACRONIC *adj.* Fără legătură cu timpul; atemporal.

ACRU – ACRUM

ACRU *adj., s.m.* **1. adj.** Care are gustul caracteristic al oțetului. **2. s.m.** Unitate de măsură pentru suprafață, egală cu aproximativ 4 047 m², folosită în Anglia și în alte țări.

ACRUM *s.n.* Boală de copii care se manifestă prin apariția unor bășicuțe pe limbă și în gât; aftă (pop.).

ACTINIE – ACTINIU

ACTINIE *s.f.* Animal marin inferior, din încregătura celenteratelor, cu gura înconjurată de tentacule frumos colorate, care trăiește lipit de stânci (*Actinia*).

ACTINIU *s.n.* Element chimic radioactiv din grupa a treia a sistemului periodic.

ACTINON – ACTINOT

ACTINON *s.n.* Izotop al radonului obținut prin dezintegrarea spontană a actiniului.

ACTINOT *s.m.* Silicat natural hidratat de calciu, magneziu și fier din grupa amfibolilor, frecvent în șisturile cristaline.

ACTIVANT – ACTIVAT

ACTIVANT *adj., s.m.* (Substanță) care adăugată unui catalizator, unui material, le intensifică activitatea; activator.

ACTIVAT *adj.* Intensificat, înviorat.

ACTUAL – ACTUAR

ACTUAL *adj.* Care există sau care se petrece în prezent.

ACTUAR *s.m.* **1.** Specialist în calcule statistice privitoare la asigurări și la probleme financiare. **2.** Scrib care redacta procesele-verbale la romani.

ACTUARIAL – ACTUARIAT

ACTUARIAL *adj.* Efectuat de actuar (despre calcule).

ACTUARIAT *s.n.* Totalitatea operațiilor și calculelor efectuate de un actuar.

ACȚIUNE – AUȚIUNE

ACȚIUNE *s.f.* **1.** Desfășurare a unei activități. **2.** Desfășurarea întâmplărilor într-o operă literară sau într-un film. **3.** Proces juridic.

AUȚIUNE *s.f.* Vânzare publică, la licitație, a anumitor bunuri; vânzare la licitație.

ACUMULA – CUMULA

ACUMULA *vb.* A strânge, a înmagazina.

CUMULA *vb.* **1.** A deține simultan mai multe funcții sau atribuții. **2.** A aduna la un loc, a face un singur tot din mai multe elemente.

ACUMULARE – CUMULARE

ACUMULARE *s.f.* Acțiunea de a acumula și rezultatul ei; strângere, teaurizare.

CUMULARE *s.f.* Acțiunea de a cumula și rezultatul ei; însumare, cumulație.